

CURRÍCULO

Educación primaria

4º

Educación Plástica e Visual

XUNTA
DE GALICIA

1. Educación Plástica e Visual

1.1 Introdución

A expresión artística é connatural ao ser humano desde a orixe dos tempos e, pola súa importancia na vida, debe gozar da súa atención e do seu espazo. As diferentes manifestacións culturais e artísticas teñen unha presenza constante na contorna e na vida das persoas, formando parte intrínseca do seu propio ser e da súa actividade comunicativa e social, á vez que son parte esencial do patrimonio cultural. A música, a danza, as artes plásticas, audiovisuais, performativas e escénicas preséntanse nos nosos días de moi diferentes maneiras e a través de distintos medios. Por estas razóns, a educación artística posúe unha gran relevancia, xa que na vida cotiá o manexo da información vinculada con ela fai necesaria a disposición de competencias e capacidades de pensamento propias das artes.

A educación artística é de especial relevancia na educación primaria xa que, segundo indican os avances na neurociencia e nas ciencias da educación, contribúe ao desenvolvemento global do alumnado en múltiples dimensíons: sensorial e psicomotriz, a través do desenvolvemento da percepción e da motricidade; intelectual, a través da potenciación da intelixencia, do pensamento crítico, da atención e da memoria a curto e longo prazo; social e comunicativa, estimulando a expresividade, a sensibilidade social e as capacidades comunicativas; emocional e afectiva, favorecendo o desenvolvemento da sensibilidade estética e da emotividade; estética e creativa, a través da estimulación da imaxinación, da creatividade e da autonomía. En consecuencia, a educación artística desencadea mecanismos que permiten desenvolver distintas capacidades que influen directamente na formación integral do alumnado, tanto de xeito individual coma grupal.

Nesta etapa, a área de Educación Plástica e Visual sitúase nun lugar privilexiado e estratéxico para a transversalidade e para a conexión natural co resto das áreas do currículo, colaborando nunha maior comprensión da realidade. Esta área dá continuidade, na educación primaria, ao desenvolvemento iniciado polo alumnado na etapa de educación infantil a nivel expresivo e comunicativo a través das áreas globalizadas. Así mesmo, asenta as bases para que o alumnado poida desenvolver nas mellores condicións as competencias artísticas a través da materia de Educación Plástica, Visual e Audiovisual, entre outras, na educación secundaria obligatoria.

A área de Educación Plástica e Visual desenvólvese a través dunha dobre dimensión: reflexiva e creativa. Por unha banda, o alumnado debe ser partícipe da comprensión da cultura na que vive para poder dialogar con ela, elaborar criterios útiles de entendemento e gozo e desenvolver progresivamente o sentido crítico. Deste xeito, é esencial traballar a confianza en si mesmo, a autoestima e a empatía. Tamén é moi relevante a valoración de producións culturais e artísticas

diversas que enriquezan tanto o individuo como a sociedade, xa que o diálogo intercultural e o respeito á diversidade son ferramentas poderosas para a reconciliación, a cohesión social e a creación de sociedades pacíficas.

Por outra banda, a área de Educación Plástica e Visual favorece a experimentación, a expresión e a producción artística de forma progresiva ao longo dos tres ciclos nos que se organiza a educación primaria. O alumnado explorará as diversas linguaxes, artes e disciplinas, así como as distintas técnicas plásticas, visuais e audiovisuais para a creación das súas propias propostas. Considerase fundamental a aproximación ao traballo, tanto individual coma colectivo, a partir de ferramentas, instrumentos e materiais variados, co obxectivo de que o alumnado investigue e experimente nas dimensíons lúdica, creativa, comunitaria e social da área.

As disciplinas artísticas deben tratarse baixo a perspectiva de xénero, polo que cómpre incorporar e normalizar tamén a contribución das mulleres á evolución das artes plásticas e visuais, historicamente esquecida. Deste xeito, favorecerase que o alumnado desenvolva as competencias que lle permitan acadar unha visión igualitaria da sociedade.

En canto á estrutura do currículo da área de Educación Plástica e Visual, a partir dos obxectivos da etapa e dos descriptores que conforman o perfil de saída do alumnado establecense catro obxectivos da área, que podemos definir como aquelas aprendizaxes competenciais ás que esta área contribúe de forma máis directa, xa que posúen unha maior afinidade ou relación con ela. O grao de adquisición destes obxectivos determinase a través dos criterios de avaliación que aparecen directamente vinculados a eles e que inclúen aspectos relacionados cos coñecementos, coas destrezas e coas actitudes necesarias para a súa consecución por parte do alumnado.

Estes criterios de avaliación aparecen no currículo da área relacionados cos contidos, que se organizan en catro bloques fundamentais: Educación plástica e visual: percepción e análise, Educación plástica e visual: creación e interpretación, Educación audiovisual: percepción e análise e Educación audiovisual: creación e interpretación. Cada un destes catro bloques teñen características propias, aínda que todos están relacionados entre si. No primeiro e no terceiro, inclúense todos aqueles aspectos vincellados ao desenvolvemento de coñecementos, destrezas e actitudes relacionados co recoñecemento, recepción e observación sensitiva e visual, que permiten unha aproximación ás diferentes manifestacións culturais e artísticas da contorna para analizala e comprendela. O segundo e o cuarto bloques fan referencia á expresión creativa de ideas, sentimentos e sensacións mediante a exploración, o coñecemento, a execución e a utilización creativa de diferentes códigos, elementos, ferramentas, instrumentos, materiais, medios, recursos, soportes, programas, aplicacións e técnicas culturais e artísticas.

1.2 Obxectivos

Obxectivos da área
<p>OBX1. Descubrir propostas artísticas plásticas e visuais de diferentes xéneros, estilos, épocas e culturas, a través da recepción activa, para desenvolver a curiosidade, a sensibilidade, o pensamento crítico e o respeito pola diversidade.</p> <ul style="list-style-type: none">▪ O desenvolvemento deste obxectivo permitiralle ao alumnado comprender as diferenzas culturais e integrar a necesidade de respectalas, coñecer as especificidades e intencionalidades das manifestacións culturais e artísticas más destacadas do patrimonio, establecer relacóns entre elas a través da recepción activa e apreciar a súa diversidade para enriquecer e construír a súa propia realidade valorando o intercambio coas persoas de diferentes culturas que comparten unha mesma contorna.▪ O acceso e coñecemento de propostas artísticas plásticas e visuais diversas e procedentes de distintas culturas a través da súa procura, observación e visionamento, así como a súa comprensión, análise e gozo, son procesos fundamentais para a formación de seres humanos críticos, empáticos, curiosos, respectuosos, sensibles e que evidencien unha actitude de interese e valoración ante estas manifestacións artísticas e as diversas culturas das que proceden.▪ O descubrimento das producións artísticas plásticas e visuais do pasado achega elementos esenciais para a interpretación do presente. Tamén favorece a toma consciente de decisións e actitudes en relación coa conservación do patrimonio. É especialmente interesante o coñecemento da riqueza e diversidade do patrimonio galego para a súa valoración, defensa e difusión.▪ O recoñecemento e o interese por producións actuais características da contorna más próxima do alumnado, de Galicia, doutras comunidades autónomas e do resto do mundo proporcionan unha sólida base para descubrillas e valoralas.▪ Na selección e análise das propostas artísticas, incorporarase a perspectiva de xénero a través do estudo de producións creadas, impulsadas e executadas por mulleres, así como de obras nas que estas aparezan representadas, de cara á súa normalización.
<p>OBX2. Investigar acerca de diferentes manifestacións culturais e artísticas plásticas e visuais e os seus contextos, empregando diversas canles, medios e técnicas, para gozar delas, entender o seu valor, así como desenvolver o pensamento e unha sensibilidade artística propia.</p> <ul style="list-style-type: none">▪ A apertura, a curiosidade e o interese por aproximarse a novas propostas culturais e artísticas plásticas e visuais supoñen un primeiro paso imprescindible para coñecelas e gozalas. Ademais da posibilidade de acceder a unha oferta cultural diversa a través dos medios tradicionais, o desenvolvemento de estratexias para a procura de información a través de distintas canles e medios amplía as posibilidades de gozar e de aprender delas. O cultivo dun pensamento propio, a autoconfianza e a capacidade de colaboración cos seus iguais son tres alicerces fundamentais para o desenvolvemento persoal do alumnado. Este obxectivo tamén contribúe a crear e a asentar progresivamente un sentido de pertenza e identidade. Así mesmo, implica respectar o feito artístico, os dereitos de autoría e o labor das persoas profesionais encargadas da súa creación, difusión e conservación.▪ En definitiva, a través da investigación, o alumnado pode recoñecer e valorar os aspectos fundamentais do patrimonio cultural e artístico analizando os seus principais elementos, desenvolvendo criterios de valoración propios e evidenciando unha actitude aberta, dialogante e respectuosa. Do mesmo xeito, poderá comprender as diferenzas e a necesidade de respectalas e iniciarase no gozo e no coñecemento das especificidades e intencionalidades das manifestacións más destacadas do patrimonio a través das linguaxes e elementos técnicos

plásticos e visuais en diversos medios e soportes.

OBX3. Expresar e comunicar de maneira creativa ideas, sentimentos e emocións, experimentando coas posibilidades do son, da imaxe e dos medios dixitais, para producir obras propias.

- Explorar, descubrir, coñecer e experimentar as posibilidades dos elementos básicos de expresión das diferentes artes móstrase hoxe en día como unha necesidade imprescindible para asimilar e gozar toda producción cultural e artística. Producir obras propias como forma de expresión creativa de ideas, emocións e sentimientos propios proporcionalle ao alumnado a posibilidade de experimentar coas distintas linguaxes, técnicas, materiais, instrumentos, medios e soportes que ten ao seu alcance. Ademais, a diversidade actual de medios tecnolóxicos que se poden empregar nos procesos educativos pon ao dispor do alumnado un enorme abano de posibilidades expresivas coas que poder comunicar e transmitir calquera idea, sentimento e emoción.
- Considérase moi relevante subliñar o vínculo existente coa educación emocional e afectiva. Débese fomentar o respecto polas creacións propias e polas dos demais, cunha actitude de interese e de admiración polo distinto e o novo, sabendo recibir e expresar críticas e opinións e utilizándoas como recurso para a mellora.
- Existe unha ampla cantidade e variedade de materiais e instrumentos para a creación artística que, sumados aos existentes con anterioridade, xeran un amplísimo catálogo a través do cal o alumnado pode expresarse e comunicarse. Nos ámbitos audiovisual e plástico, xurdiron medios, ferramentas e aplicacións, moitos deles totalmente dixitais, en consonancia coas novas tendencias sociais, que poden ser empregados no campo educativo. Así mesmo, o acceso, coñecemento e manexo destes instrumentos favorece a relación do alumnado co mundo cultural e artístico actual que, en simbiose coas achegas do pasado, ofrece un amplio, diverso e interesante universo ao seu alcance.
- Deste modo, desde este obxectivo poténciase unha visión crítica e informada das posibilidades comunicativas e expresivas da arte. Así mesmo, un manexo correcto das diferentes ferramentas e técnicas de expresión artística contribúe ao desenvolvemento da autoconfianza do alumnado.

OBX4. Participar do deseño, elaboración e difusión de producións culturais e artísticas plásticas e visuais, tanto individuais coma colaborativas, poñendo en valor o proceso e assumindo diferentes roles na consecución dun resultado final, para desenvolver a creatividade, a noción de autoría e o sentido de pertenza.

- A participación no deseño, creación, elaboración e difusión de producións culturais e artísticas plásticas e visuais é primordial para o desenvolvemento pleno do individuo. Do mesmo xeito, desde un enfoque coeducativo, a intervención en producións grupais faise imprescindible, xa que o traballo colaborativo implica a aceptación e a comprensión da existencia de roles diversos que hai que coñecer, respectar, valorar e normalizar. Sen dúbida, o traballo en equipo contribúe ao enriquecemento e á construcción da identidade persoal, así como da cohesión grupal e social, a través da expresión artística creativa e da utilización de diferentes representacións e expresións realizadas mediante o uso de técnicas plásticas e visuais.
- En definitiva, o alumnado debe planificar as súas propostas para lograr cumplir os obxectivos prefixados a través do traballo en equipo, colaborando na resolución dos problemas que se presenten para conseguir un resultado final satisfactorio. Este obxectivo permite que o alumnado se involucre no proceso de creación e que empriegue elementos de diferentes disciplinas, manifestacións e linguaxes artísticas evidenciando compromiso co proxecto, unha participación activa en todas as fases, respecto polo seu propio labor e o das súas compañeiras e compañeiros, así como sentido emprendedor. É tamén relevante compartir a experiencia creativa en diferentes espazos e canles, entre os que podemos citar, entre moitos outros, o grupo, o centro educativo, a comunidade ou Internet. A opinión do resto de persoas e as ideas recibidas en forma de retroalimentación deben ser valoradas, asumidas

e respectadas.

1.3 Criterios de avaliação e contidos

Segundo ciclo

Cuarto curso

Área de Educación Plástica e Visual	
Segundo ciclo	
4º curso	
Bloque 1. Educación plástica e visual: percepción e análise	
Criterios de avaliação	Obxectivos
■ CA1.1. Reconocer propuestas artísticas plásticas e visuales de diferentes géneros, estilos, épocas e culturas, a través de la recepción activa y mostrando curiosidad por ellas.	OBX1
■ CA1.2. Describir características elementales de manifestaciones culturales e artísticas plásticas e visuales, explorando sus características con interés, estableciendo relaciones básicas entre ellas, así como las principales profesiones vinculadas a la creación e interpretación plástica e visual, y empleando el vocabulario específico básico de estas.	OBX1
■ CA1.3. Seleccionar y aplicar estrategias básicas para la búsqueda guiada de información sobre manifestaciones culturales e artísticas plásticas e visuales, a través de canales y medios de acceso sencillos, de forma individual e colaborativa.	OBX2
■ CA1.4. Identificar los elementos característicos básicos de las distintas manifestaciones culturales e artísticas plásticas e visuales que forman parte del patrimonio de diversas comunidades, indicando los canales, medios y técnicas utilizados, analizando sus diferencias y similitudes y reflexionando sobre las sensaciones producidas.	OBX2
■ CA1.5. Manifestar respeto en la recepción de propuestas artísticas plásticas e visuales, internalizando las normas elementales de comportamiento y mostrando una actitud positiva.	OBX1
Contidos	
■ Estrategias de recepción activa.	
■ Cultura visual. La imagen en el mundo actual: técnicas y estrategias básicas de lectura e interpretación.	
■ Principales profesiones vinculadas a los ámbitos artísticos plástico e visual.	
■ Elementos configurativos básicos de la lingüaje visual y sus posibilidades expresivas: punto; línea gruesa, fina, continua e discontinua; plano; textura; color.	
■ Progreso en el aprendizaje técnico del dibujo. Posibilidades expresivas.	
■ Materiales, instrumentos, soportes y técnicas de uso común utilizados en la expresión plástica e visual.	
■ Vocabulario específico de uso común en las artes plásticas e visuales.	

- Recursos dixitais de uso común para as artes plásticas e visuais.
- Propostas artísticas de diferentes correntes estéticas, procedencias e épocas producidas por creadoras e creadores locais, rexionais e nacionais.
- Estratexias básicas de análises de propostas artísticas desde unha perspectiva de xénero.
- Normas básicas de comportamento e actitude positiva na recepción de propostas plásticas e visuais en diferentes espazos culturais e artísticos. O silencio como elemento e condición indispensable para manter a atención durante a recepción.

Bloque 2. Educación plástica e visual: creación e interpretación

Criterios de avaliación	Obxectivos
<ul style="list-style-type: none"> ▪ CA2.1. Producir obras propias básicas utilizando as posibilidades expresivas do corpo, a imaxe e os medios dixitais básicos e mostrando confianza nas capacidades propias. 	OBX3
<ul style="list-style-type: none"> ▪ CA2.2. Expresar con creatividade ideas, sentimientos e emocions a través de manifestacións artísticas plásticas e visuais básicas, experimentando coas diferentes linguaxes e instrumentos ao seu alcance. 	OBX3
<ul style="list-style-type: none"> ▪ CA2.3. Participar de maneira guiada no deseño de producións culturais e artísticas plásticas e visuais, traballando de forma cooperativa na consecución dun resultado final planificado e asumindo diferentes roles, desde a igualdade e o respecto á diversidade. 	OBX4
<ul style="list-style-type: none"> ▪ CA2.4. Participar no proceso cooperativo de producións culturais e artísticas, de forma creativa, utilizando elementos básicos da linguaxe plástica e visual e diferentes técnicas artísticas. 	OBX4
<ul style="list-style-type: none"> ▪ CA2.5. Compartir as experiencias creativas plásticas e visuais, empregando estratexias comunicativas básicas e explicando o proceso e o resultado final obtido. 	OBX4
<ul style="list-style-type: none"> ▪ CA2.6. Manifestar respecto na realización de actividades, interiorizando as normas elementais de comportamento e mostrando unha actitude positiva e empática cara á expresión de ideas, sentimientos e emocions dos demás. 	OBX4
Contidos	
<ul style="list-style-type: none"> ▪ Representación, de forma persoal, de ideas, accións e situacións, valéndose dos elementos que configuran a linguaxe visual. ▪ Experimentación e expresión a través de diversos medios, soportes e materiais de expresión plástica, incluídos os formatos artísticos contemporáneos. Exploración de diferentes técnicas bidimensionais e tridimensionais básicas en debuxos e modelados sinxelos e actividades manipulativas. ▪ Fases do proceso creativo: planificación, interpretación e experimentación. ▪ Valoración, avaliación e interese, tanto do proceso coma do produto final, en producións plásticas e visuais. ▪ Técnicas, materiais e recursos informáticos e tecnolóxicos básicos: utilización para a captura e a manipulación de producións plásticas e visuais ▪ Normas elementais de comportamento e actitude positiva na creación e interpretación de propostas culturais e artísticas plásticas e visuais. 	

Bloque 3. Educación audiovisual: percepción e análise

Criterios de avaliación	Obxectivos
■ CA3.1. Recoñecer propostas artísticas audiovisuais de diferentes xéneros, estilos, épocas e culturas, a través da recepción activa e mostrando curiosidade por elas.	OBX1
■ CA3.2. Describir características elementais de manifestacións culturais e artísticas audiovisuais, explorando as súas características con interese, establecendo relacóns básicas entre elas, así como as principais profesións vinculadas á creación e interpretación audiovisual, e empregando o vocabulario específico básico destas.	OBX1
■ CA3.3. Seleccionar e aplicar estratexias básicas para a procura guiada de información sobre manifestacións culturais e artísticas audiovisuais, a través de canles e medios de acceso sinxelos, de forma individual e colaborativa.	OBX2
■ CA3.4. Identificar os elementos característicos básicos das distintas manifestacións culturais e artísticas audiovisuais que forman parte do patrimonio de diversas contornas, indicando as canles, medios e técnicas utilizados, analizando as súas diferenzas e similitudes e reflexionando sobre as sensacións producidas.	OBX2
■ CA3.5. Manifestar respecto na recepción de propostas artísticas audiovisuais, interiorizando as normas elementais de comportamento e mostrando unha actitude positiva.	OBX1

Contidos

- Estratexias de recepción activa.
- Propostas audiovisuais básicas. O cinema como forma de narración. Imaxes fixas e en movemento en contextos culturais: análise e interpretación para a elaboración posterior de imaxes novas a partir do observado.
- Principais profesións vinculadas ao ámbito cinematográfico e audiovisual.
- Vocabulario específico de uso común nas artes audiovisuais.
- Recursos dixitais de uso común para as artes audiovisuais.
- Propostas artísticas de diferentes correntes estéticas, procedencias e épocas producidas por creadoras e creadores locais, rexionais e nacionais.
- Estratexias básicas de análises de propostas artísticas desde a perspectiva de xénero.
- Estratexias e técnicas de uso común de composición de historias audiovisuais.
- Xéneros e formatos básicos de producións audiovisuais.
- Características elementais da linguaxe audiovisual multimodal.
- Normas básicas de comportamento e actitude positiva na recepción de propostas plásticas e visuais en diferentes espazos culturais e artísticos. O silencio como elemento e condición indispensable para manter a atención durante a recepción.

Bloque 4. Educación audiovisual: creación e interpretación

Criterios de avaliación	Obxectivos
-------------------------	------------

■ CA4.1. Producir obras propias básicas utilizando as posibilidades expresivas do corpo, a imaxe, o son e os medios dixitais básicos e mostrando confianza nas capacidades propias.	OBX3
■ CA4.2. Expresar con creatividade ideas, sentimentos e emocións a través de manifestacións artísticas audiovisuais básicas, experimentando coas diferentes linguaxes e instrumentos ao seu alcance.	OBX3
■ CA4.3. Participar de maneira guiada no deseño de producións culturais e artísticas audiovisuais, traballando de forma cooperativa na consecución dun resultado final planificado e assumindo diferentes roles desde a igualdade e o respecto á diversidade.	OBX4
■ CA4.4. Participar no proceso cooperativo de producións culturais e artísticas audiovisuais, de forma creativa, utilizando elementos básicos da linguaxe audiovisual e diferentes técnicas artísticas.	OBX4
■ CA4.5. Compartir as experiencias creativas audiovisuais, empregando estratexias comunicativas básicas e explicando o proceso e o resultado final obtido.	OBX4
■ CA4.6. Manifestar respecto na creación e interpretación de propostas artísticas audiovisuais, interiorizando as normas elementais de comportamento e mostrando unha actitude positiva e empática cara á expresión de ideas, sentimentos e emocións dos demás.	OBX4

Contidos

- Rexistro e edición básica de elementos audiovisuais: conceptos, tecnoloxías, técnicas e recursos elementais e de manexo sinxelo.
- Historias audiovisuais sinxelas: composición, de maneira individual e grupal, con intención comunicativa e expressiva, para ser recreadas e narradas.
- Producións audiovisuais. Traballo colaborativo e importancia do proceso dalgúns dos diferentes xéneros e formatos. Introdución á utilización de recursos dixitais e audiovisuais para a elaboración de obras artísticas.
- Producións multimodais: iniciación na realización con diversas ferramentas sinxelas e accesibles. Recoñecemento de características elementais da linguaxe audiovisual multimodal.
- Aproximación ás ferramentas e ás técnicas básicas de animación.
- Mensaxes audiovisuais elementais: experimentación e difusión.
- Fases do proceso creativo: planificación, interpretación e experimentación
- Valoración e interese, tanto do proceso coma do produto final, en producións audiovisuais.
- Normas elementais de comportamento e actitude positiva na creación e interpretación de propostas culturais e artísticas audiovisuais.

1.4 Orientacións pedagógicas

A intervención educativa na área de Educación Plástica e Visual desenvolverá o seu currículo e tratará de asentar de xeito gradual e progresivo nos distintos niveis da etapa as aprendizaxes que lle faciliten ao alumnado o logro dos obxectivos da área e, en combinación co resto das áreas, unha adecuada adquisición das competencias clave e o logro dos obxectivos da etapa.

Neste sentido, no deseño das actividades, o profesorado terá que considerar a relación existente entre os obxectivos da área e as competencias clave a través dos descritores operativos do perfil de saída e as liñas de actuación no proceso de ensino e aprendizaxe, que se presentan nos apartados seguintes, e seleccionar aqueles criterios de avaliación do currículo que se axusten á finalidade buscada, así como empregalos para verificar as aprendizaxes do alumnado e o seu nivel de desempeño.

Relación entre os obxectivos da área de Educación Plástica e Visual e as competencias clave a través dos descritores operativos do perfil de saída establecidos no anexo I

Obxectivos da área	Competencias clave							
	CCL	CP	STEM	CD	CPSAA	CC	CE	CCEC
OBX1		3	1	1	3	1	2	1-2
OBX2	3	3	2	1		3		1-2
OBX3	1	1		2	5	2	1	3-4
OBX4	1	3	3			2	1-3	3-4

Liñas de actuación no proceso de ensino e aprendizaxe

- O afondamento progresivo no tratamiento dos contidos da área ao longo de toda a etapa.
- O uso dunha metodoloxía áxil e dinámica, práctica e realista, activa e participativa, construtiva, creativa, motivadora, lúdica e amena.
- A planificación de situacíons de aprendizaxe, experiencias, procesos, proxectos, retos e tarefas que desenvolvan a capacidade de apreciación, análise, creatividade, imaxinación e sensibilidade do alumnado. As situacíons de aprendizaxe deben estar vinculadas a contextos próximos ao alumnado que favorezan a aprendizaxe significativa e experten a súa curiosidade e interese polas artes plásticas, visuais e audiovisuais. Os proxectos son especialmente útiles á hora de motivar o alumnado para adquirir diferentes coñecementos, desenvolver habilidades e potenciar a súa autonomía. Resulta interesante desenvolver as capacidades plásticas e expresivas do alumnado a través das conmemoracíons e centros de interese que se desenvolvan no centro. A aprendizaxe a partir de experiencias e do aproveitamento da oferta cultural permite potenciar no alumnado un enfoque aberto e receptivo, estimulando o interese deste pola cultura propia e allea.
- O emprego de recursos, soportes e contextos variados na realización de actividades plásticas e visuais. A presentación da información ao alumnado pode realizarse en diferentes soportes e formatos tendo en conta a capacidade de percepción, comprensión ou o uso da linguaxe por parte deste. Potenciación e valoración do uso de material de refugallo na elaboración de

determinadas propostas plásticas, así como o coñecemento e o uso consciente e responsable do material funxible que se vai empregar.

- A énfase en que o alumnado aprenda a aprender e participe na planificación e na toma de decisións sobre o traballo controlando os procesos, usando conscientemente estratexias de aprendizaxe e sendo progresivamente máis autónomo e protagonista da súa propia aprendizaxe.
- A realización do traballo na aula de xeito individual, en parellas estratéxicas, en pequenos grupos ou en grupo grande, posibilitando situacións que propicien a comunicación espontánea do alumnado.
- A potenciación no alumnado da expresión das súas emocións e da súa autorregulación para fomentar a empatía e facilitar o recoñecemento emocional propio e alleo.
- O tratamento das principais profesións vinculadas cos ámbitos artísticos plásticos e visuais desde unha perspectiva de xénero.